

Toimintakertomus 2009

MTK-Keski-Suomen vuosi 2009

MTK-Keski-Suomen johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Paula Pusa Keuruulta Kalle Hankamäen ilmoitettua luopuvansa puheenjohtajan tehtävästä edellisen vuoden lopulla. Varapuheenjohtajaksi valittiin Kalle Hankamäki Jämsästä. Uutena johtokunnan jäsenenä aloitti Jarkko Pakkanen Jyväskylästä Minna Häkkisen luovuttua paikastaan. MTK:n valtuuskunnan jäsenenä jatkoi Jukka Kauppinen Hankasalmelta. Martti Mäkelän kausi valtuuskunnassa jäi yhteen vuoteen, kun liiton jäsenmäärän laskun myötä valtuuskuntapaikat vähenivät yhdellä paikalla vuoden alussa. Johtokunta kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa, joista yksi oli puhelinkokous. Liiton työvaliokuntaan kuuluivat Paula Pusa, Kalle Hankamäki, Hannu Kainu, Jyrki Savolainen ja Tommi Lunttila. Työvaliokunta kokoontui kerran vuoden aikana. Lisäksi Tommi Lunttila oli MTK:n johtokunnassa maaseutunuorten edustajana.

Johtokunnan kokousten asioista koko vuoden läpi kantaneet teemat olivat yleinen taloustilanne ja huonot tuottajahinnat. Yleinen taloustilanteen vaikutukset ulottuivat myös liiton talouteen ja budjettia päivitettiin jo helmikuussa. Järjestäytymiskokous pidettiin Keskisuomalaisen toimitiloissa. Keväällä keskustelun painopiste oli maidon tuottajahinnassa ja ruotsalaismaidon tulossa kauppoihin. Syksyllä ajankohtaisia olivat viljan hinnat hintojen romahdettua puintien alettua. Alkuvuonna olivat esillä myös lomitusasiat, sillä Keuruun ja Petäjäveden lomitusyksiköitä oltiin MELA:n toimesta liittämässä yhteen. Lisäksi suunniteltavana oli Karstulan, Saarijärven ja Pihtiputaan lomitusyksiköiden yhdistäminen vuoden 2011 alusta alkaen. Verovaliokunnalle tehtiin esityksiä mm. verotuksen poistojärjestelmän kehittämiseksi. Eläinlääkäripäivystykseen liittyvät asiat olivat talven ja kevään aikana useasti esillä. Hanketoiminnan ongelmista kirjelmöitiin Maviin ja TE-keskukseen.

Maapolitiikkaan liittyvistä asioista seurattiin kahden vaihemaakuntakaavan, Posken ja Turvan, valmistelutyötä. Laajakaista kaikille-hanke otettiin mielenkiinnolla vastaan, mutta huolta herätti hankkeen tarvitsema kokonaisrahoitus. Ympäristöasioista erityisen työllistäviä olivat Jyväskylän ympäristönsuojelumääräykset ja kaupungin ympäristötoimen toiminta. Biosfäärialueesta annettiin kriittinen lausunto yhdessä Päijänteen metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Maatalouspolitiikassa huomio oli alkuvuonna CAP:in terveystarkastuksen kansallisissa päätöksissä artikla 68:n osalta. Syksyllä kiinnostusta herätti kansallisen kriisituen jakoperusteet. Joulukuussa keskusteltiin MTT:n tutkijan kanssa tarjouskilpailun soveltuvuudesta maatalouden ympäristötukijärjestelmään.

Valtuuskunnan kokousvalmistelut veivät huomattavan osan johtokunnan ajasta. Keväällä keskusteltiin johtokunnan puheenjohtajan valinnasta ja johtokunnan paikkojen mahdollisesta täydentämisestä. Syksyllä pohdittiin johtokunnan toisen puheenjohtajan paikan ja johtokunnan jäsenen paikan täyttämistä. Keski-Suomesta toiseksi puheenjohtajaksi ja johtokunnan jäseneksi oli ehdolla Tommi Lunttila ja keväällä Jukka Kauppinen olisi asetettu ehdokkaaksi, jos johtokunnan jäsen paikka olisi ollut täytettävänä.

Liiton toimi- ja luottamushenkilöt osallistuivat tuottajayhdistysten kevät- ja syyskokouksiin. Tuottajayhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille järjestettiin ajankohtaispäivä maaliskuussa. Syksyllä tuottajayhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit osallistuivat yhdessä johtokunnan kanssa Keski-Suomi risteilylle, jolla käytiin läpi ajankohtaiset järjestölliset asiat tuottajayhdistysten kanssa. Järjestön peruskoulutuksia järjestettiin yhteistyössä Itä-Suomen alueen tuottajaliittojen, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon kanssa. MTK Start 1 järjestettiin 9.-10.11.2009 Mikkelissä ja Start 2 oli 2.-3.12.2009 Kuopiossa. MTK Start 3 järjestettiin 19.-20.3.2009 Jyväskylässä. Syksyllä järjestettiin, osana valtakunnallista koulutuskierrosta, viljamarkkinakoulutus. Päähuomio oli hyvän sadon aiheuttamassa ongelmallisessa markkinatilanteessa ja huonoissa viljan hinnoissa. Ympäristöasiamiehille oli koulutustilaisuus joulukuussa Varkaudessa. Tuottajayhdistyksiä palveltiin kirjoittamalla jäsenkirjepohjia ja syksyllä valmisteltiin jäsenkirje, joka myös postitettiin kaikille jäsentiloille. Osa johtokunnan jäsenistä osallistui Pellervon tulevaisuusseminaareihin ja luottamushenkilökoulutukseen.

Tuote- ja sektorikohtaisten valiokuntien tehtäviä hoitivat Itä-Suomen tuottajaliittojen yhteiset valiokunnat, joita ovat maitovaliokunta, viljavalioikunta, lihavaliokunta, maaseutuyrittäjävaliokunta, luomuvaiokunta, verovaliokunta, ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta, sosiaalivaliokunta sekä kuluttajatyöryhmä. Keski-Suomessa ainoana omana valiokuntana toimii maaseutunuorten valiokunta, joka kokoontui kolme kertaa virallisiin kokouksiin. Itä-Suomen alueen yhteinen nuorten valiokunnan kokous oli 18.9.2009 Varkaudessa, Keski-Suomesta mukana Antti Tuukkanen ja Anja Kettunen. Vuoden aikana käynnistettiin Keski-Suomessa kansanedustajien kummitilatoiminta, vuoden 2009 lopulla kansanedustajat Mauri Pekkarinen, Henna Virkkunen ja Tuula Peltonen vierailivat kummitiloillaan. Maaseutunuorten valiokunnan edustajat osallistuivat sekä kevät- että syysparlamenttiin. Kevätparlamentti pidettiin Helsingissä 11.3.2009 ja Maaseutunuorten syysparlamentti Porissa 6.-7.11.2009. Maaseutunuorten risteily oli 27.–28.11.2009 Helsingistä – Tukholmaan, johon ilmoittautui mukaan 18 henkilöä Keski-Suomesta.

Maatalouspoliittisesti vuoden tärkeimpiä asioita olivat yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastuksen artikla 68 varojen jako tukialueiden ja tuotantosuuntien kesken, markkinakriisiin liittyvän 40 miljoonan euron käyttö ja pohjoiseen tukeen asetetut tilakohtaiset rajoitteet. Maatalouspolitiikkaa hoidettiin yhteydenpidolla MTK:n johtokunnan jäseniin, keskusliiton toimihenkilöihin, MMM:n virkamiehiin sekä ministereiden ja kansanedustajien kautta.

Tuottajaliitto oli mukana Keski-Suomen vaihemaakuntakaavojen valmistelutyössä. Ympäristöministeriö vahvisti Keski-Suomen maakuntakaavan huhtikuussa 2009 ja kaava tuli lainvoimaiseksi joulukuussa. Kaavaa täydentävän, pohjaveden suojelua ja kiviainesten käyttöä yhteen sovittavan, 2. vaihemaakuntakaavan valmistelua jatkettiin POSKI-projektissa. Tuottajaliitolla on ollut edustus projektin selvitysryhmässä. 3. vaihemaakuntakaavan tavoitteena on turvata Keski-Suomen maakunnassa turvetuotannon tarpeet sekä turvata suojellisesti arvokkaat suoluonnon kohteet.

Ympäristöhallinnon alalla tuottajaliitolla oli edustus ympäristökeskuksen ohjausryhmässä, vesipuitte-direktiivin toimeenpanon ohjausryhmässä ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman valmistelussa, Biosfäärialueen perustamisedellytyksiä miettivässä työryhmässä sekä luonnon monimuotoisuuden yleissuunnittelun työryhmässä. Lisäksi osallistuimme tarpeen mukaan maakunnan kulttuuriympäristötyöryhmän toimintaan. Vesienhoitoalueittaiset vesienhoitosuunnitelmat hyväksyttiin valtioneuvostossa joulukuussa 2009. Maa- ja metsätalouden osalta vesienhoidon toimenpiteiden painopiste on ympäristötuen mukaisissa toimenpiteissä, viljelytekniisissä toimisissa ja neuvonnassa.

Liiton ammatillinen tiedotus säilyi ennallaan, vaikka tukihakukoulutuksille ei saatu tukea mistään hankkeesta. Helmikuussa järjestettiin 10 verokoulutusta. Kouluttajana toimi Hannu Vuoriniemi. Eryteisesti metsäverotuksen erilaiset määräaikaiset verovapaudet kiinnostivat jäsenistöä. Koulutuksiin osallistui kaikkiaan 270 henkilöä. EU-avustajille pidettiin keväällä koulutus päätukihakuun liittyvistä asioista. EU-avustajien lisäksi koulutukseen osallistui TE-keskuksen ja kuntien viranomaisia sekä ProAgrian neuvoja. Vakuutettuja EU-avustajia oli Keski-Suomessa 47. Valvonta-avustajia toimii Keski-Suomessa noin kymmenen. Tukihakukoulutuksia pidettiin kymmenellä paikkakunnalla. Tukihakukoulutusten osallistujamäärä oli laskussa, koska merkittäviä muutoksia tukijärjestelmässä ei ollut. Uutta oli sähköinen tukihaku, jota keskisuomalaiset viljelijät käyttivät aktiivisesti, sillä suhteessa tilamäärään sähköisiä hakemuksia jätettiin kolmanneksi eniten koko maassa. Niin ikään uutta mahdollisuutta hyödyntää tukijärjestelmän luonnonhoitopeltoa käytettiin TE-keskuksittain verrattuna suhteessa peltoalaan neljänneksi eniten. Tukihakukoulutuksiin osallistui kaikkiaan noin viisisataa viljelijää.

Liiton kehittämistyötä jatkettiin vuoden 2008 lopussa käynnistyneellä TÄKY –maatilat kehittyvät hankkeella. TÄKY -hankkeen toiminta keskittyy maatilayritysten omistajanvaihdoksiin ja taloushallintaan, maatalouden ympäristöasioihin sekä paikallisista tarpeista lähtevän yhteistoiminnan aktivointiin. Hankkeen toimialue on Keski-Suomen maakunta ja kohderyhmänä alueen maatilayrittäjät sekä heidän sidosryhmänsä. Tavoitteena on parantaa maatilayritysten kilpailukykyä, ammatillista osaamista ja hyvinvointia sekä löytää mahdollisuuksia positiiviseen kehittymiseen. Hanketoiminta on käytännössä teemapäiviä, pienryhmätoimintaa ja tilakohtaista valmennusta sekä opintomatkoja. Hankkeessa on järjestetty yhteensä 82 koulutustilaisuutta, joista 75 kpl vuonna 2009. Tilaisuuksista toi-

mintakertomusvuonna oli 40 teemapäivää, kuusi pienryhmätoimintaa, kolme opintomatkaa sekä 23 sukupolvenvaihdosvalmennusta ja kolme ympäristökatselmuksen tilatestausta.

Liiton toimihenkilöissä tapahtui muutoksia vuoden aikana. Vuoden lopulla Seija Hyvösen seuraajaksi valittiin Minna Kepponen Keuruulta. Tuottajayhdistyskentässä tapahtui vuoden lopussa merkittäviä muutoksia. Haapamäen, Pihlajaveden ja Keuruu-Multian maataloustuottajain yhdistykset päättivät liittyä yhdeksi Keurusseudun yhdistykseksi. Sumiaisten maataloustuottajain yhdistys fuusioitui osaksi Äänekosken maataloustuottajain yhdistystä. Näiden lisäksi Hankasalmen maataloustuottajain yhdistys ja Hankasalmen maatalousseura yhdistyivät Hankasalmen maaseutuyhdistykseksi.

Tuottajaliitolla oli jäsenetusopimukset Nordius-ketjuun kuuluvan asianajotoimisto Halonen & Lakka Oy:n, asianajotoimisto Erkki Urtin, Etra Oy:n sekä Nettitieto Oy:n kanssa Farminetti-palvelusta, joka kattaa maaseutuyrityksen sähköposti ja kotisivupalvelut ylläpitöineen. Etra Oy:n sopimukseen kuuluvat myös AGA:n kaasut. Kuusakoski Oy:n kanssa yhteistyö päättyi vuoden lopussa.

MTK-Keski-Suomi tekee tappiollisen tilinpäätöksen vuodelta 2009. Toiminnallinen tulos on hieman yli 5 000 euroa tappiollinen, jonka lisäksi sijoituksiin tehtiin 50 000 euron alaskirjaus. Tulot toteutuvat lähes ennakoidusti, mutta tietyt menoerät kasvoivat suunnitellusta. Toimistokiinteistön kunnossapidosta aiheutuneet vastikemaksujen korotukset rasittavat taloutta huomattavan paljon. Tilanne ei tällä hetkellä poikkea kovin paljon vaihtoehdosta, että liiton toimisto olisi vuokratiloissa. Pääomatuloilla on merkittävä osuus liiton taloudessa ja korkokannan lasku vuoden 2008 syksystä näkyy pääomatulojen laskuna. Kuluvan vuoden osalta korkotulot tulevat vielä laskemaan edelliseen vuoteen verrattuna. Taloudellisen tilanteen takia jäsenmaksuihin jouduttiin tekemään huomattava korotus vuodelle 2010, jotta taloustilanne saataisiin tasapainotettua.

Jyväskylä 24.2.2010.

Paula Pusa

Kalle Hankamäki

Hannu Kainu

Jukka Kauppinen

Irma Toikkanen

Jyrki Savolainen

Tiina Heinonen

Jarkko Pakkanen

Simo Mäkelä

Juha Lappalainen